

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Simona Brie | Adina Micu

culegere

clasa

3

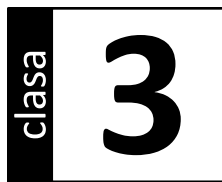
SINAPSIS®

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Simona Brie | Adina Micu

culegere

SINAPSIS®

Design: Iuliu Duma
Ilustrații: Constantin - Flavius Pătrașcu
Redactor: Corina Șaitiș

În conformitate cu noua programă școlară 2015.

© Copyright 2015 Sinapsis Publishing Projects. Toate drepturile rezervate

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BRIE, SIMONA

Limba română: culegere clasa a III-a /

Simona Brie, Adina Micu. - Cluj-Napoca: Sinapsis Publishing Projects, 2015

ISBN 978-606-8616-50-6

I. Micu, Adina

811.135.1(075.33)

 Like www.facebook.com/editura.sinapsis

SINAPSIS®
www.sinapsis.ro

CPR
Conceput și produs în România

CUPRINS

Test inițial	4
1. Noțiuni de fonetică	6
Cuvânt. Silabă. Sunet	6
Grupurile de sunete	9
Test de evaluare	10
2. Noțiuni de vocabular	11
Cuvinte cu înțeles asemănător	11
Cuvinte cu înțeles opus	12
Cuvinte cu mai multe înțelesuri	13
Exersăm!	14
Test de evaluare	15
3. Punctuație	16
Test de evaluare	20
4. Ortografie	21
sa / s-a	21
sau / s-au	21
ia / i-a	22
iau / i-au	23
la / l-a	24
nea / ne-a	24
neam / ne-am	25
într-un / într-o, dintr-un / dintr-o, printr-un / printr-o	26
Test de evaluare	28
5. Substantivul	29
Să scriem corect!	33
Ne jucăm cu substantive!	34
Test de evaluare	36
6. Adjectivul	37
Acordul adjectivului cu substantivul	38
Ne jucăm cu adjective!	40
Test de evaluare	42
7. Numeralul	43
Ne jucăm cu numerele!	45
Test de evaluare	47
8. Pronumele	48
Ne jucăm cu pronumele!	51
Test de evaluare	53
9. Verbul	54
Ne jucăm cu verbele!	57
Test de evaluare	59
10. Scrierea funcțională	60
Afișul	60
Fluturașul	61
Cartea poștală	62
Invitația	63
E-mailul	64
11. Scrierea imaginativă	65
Formularea de întrebări și răspunsuri. Dialogul	65
Exersează-ți imaginația	68
Textul narativ	70
Textul în versuri	73
Așezarea textului în pagină	76
Compunerea de texte literare	77
Test final	80

Test inițial

1 Desparte în silabe următoarele cuvinte și scrie numărul corespunzător în căsuță:

examen → _____

orhidee → _____

ființă → _____

xerox → _____

împărat → _____

geamantan → _____

2 Scrie cuvinte:

● cu sens asemănător;

elev = _____

prieten = _____

fuge = _____

● cu sens opus;

fricos ≠ _____

departe ≠ _____

târziu ≠ _____

3 Pune semnele de punctuație corespunzătoare:

La marginea livezii stăteau Magda Alin și Sergiu Dana s-a apropiat de ei și i-a întrebat

Ce ați făcut în livadă

Am cules mere pere și prune Te rog să mănânci și tu

Mulțumesc Sunt foarte dulci și zemoase

4 Ordonează următoarele cuvinte pentru a forma propoziții și pune semnele de punctuație corespunzătoare:

● pleacă, călătore, unde, păsările

● fructele, dulci, de, pădure, ce, sunt, aromate, și

● arici, serbarea, la, bursuci, s-au, căprioare, din, adunat, veverițe, pădure, iepuri, și

5 Alintă cuvintele:

pui → _____

scaun → _____

șoarece → _____

soră → _____

bomboană → _____

carte → _____

6 Completează ce lipsește:

vulp _____ m _____ re f _____ ie ie _____ re
apr _____ pe ru _____ ac e _____ empla a _____ balaj

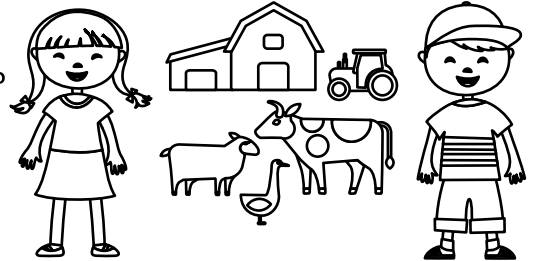
7 Completează cu *într-o / într-un, dintr-o / dintr-un, sa / s-a, s-au / sau*:

_____ cușcă mare era un tigru agitat.
_____ tufiș a sărit un iepuraș poznaș.
Mama _____ dus la prietena _____ să vizioneze un film.
Apa _____ oală _____ evaporat.
_____ coș sunt multe fructe proaspete.
În vacanță plec la munte _____ la mare.

8 Scrie un bilet prin care îți anunți prietenul / prietena unde vă întâlniți pentru vizionarea unui film.

9 Scrie un text pe baza următoarelor întrebări. Dă-i un titlu potrivit.

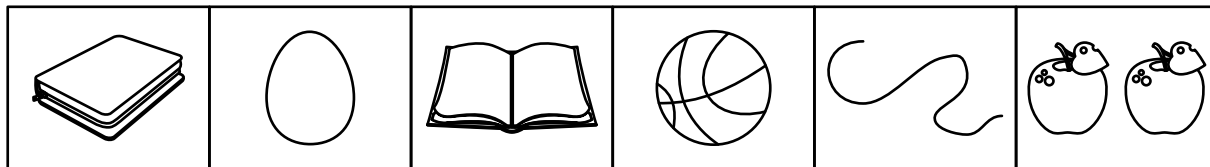
- Când și unde se petrece întâmplarea?
- Care sunt personajele care participă la întâmplare?
- Ce animale au întâlnit acolo?
- Cum s-au comportat cu acestea?
- Cum s-au simțit în acea zi?

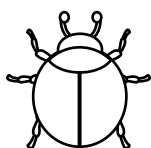
1. Noțiuni de fonetică

Cuvânt. Silabă. Sunet

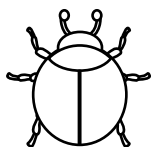
- 1 Notează cuvintele care denumesc obiectele de mai jos. Scrie-le în ordine alfabetică.

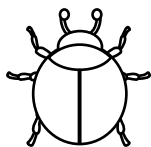
- 2 Află câți ani au buburuzele, numărând cuvintele din propozițiile următoare. Desenează buline corespunzătoare numărului de ani și rescrie propozițiile.

- Maraciteșteocartedepovești.

- Alexprezintăproiectulrealizat.

- Șoricelulsavureazăcașcavalul.

- 3 Ordonează cuvintele pentru a obține propoziții:

- rezolvat, de, dificilă, o, am, matematică, problemă

- fetiței, frumos, elegante, sunt, și, rochiile, colorate

- bancomat, scoate, de, la, cardul, cu, putem, banii

- 4 Formează perechi de cuvinte după modele:

lup → lupă

trupă → trup

var → _____

noră → _____

toc → _____

vară → _____

tren → _____

focă → _____

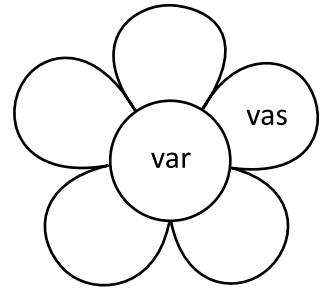
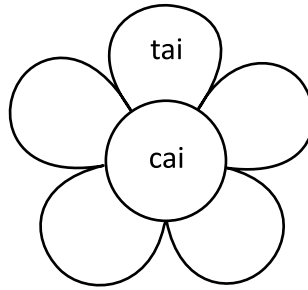
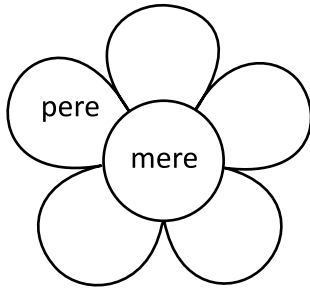
cal → _____

bonă → _____

Caută în dicționar semnificația cuvintelor necunoscute.

Alcătuiește propoziții cu fiecare cuvânt din perechile de cuvinte formate anterior.

5 Descoperă regula de pe fiecare margaretă și completează restul petalelor:

6 Desparte în silabe:

ceas → _____
doarme → _____
distracție → _____
fugi → _____
glas → _____
ghiozdan → _____

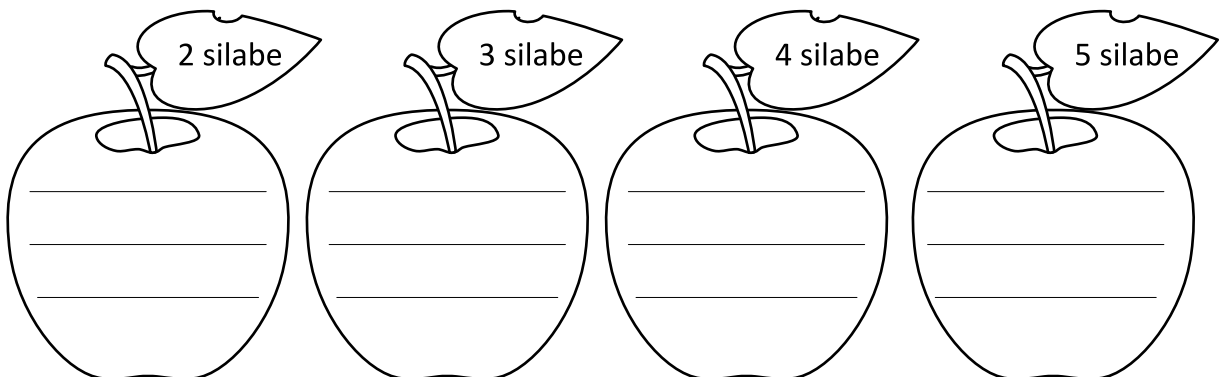
iaurturi → _____
foaie → _____
exerciții → _____
pereche → _____
excursie → _____
unghie → _____

7 Descoperă ce fructe se coc în pădure, punând literele în ordine:

8 Scrie fiecare cuvânt pe mărul corespunzător, despărțindu-l în silabe.

sănătate, vitaminizat, fructe, sucuri, zemoase, vitamine, roșie, agricultură,
mărul, frunzulițe, școlarul, calculatoare

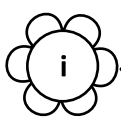

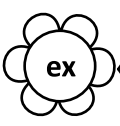
9 Încercuiește vocalele din textul următor:

Toamna este unul dintre cele patru anotimpuri ale climei temperate. Acest anotimp este între vară și iarnă și începe în luna septembrie. În această perioadă, frunzele copacilor încep să-și schimbe culoarea și să cadă.

10 Scrie patru propoziții în care toate cuvintele încep cu aceeași consoană.

11 Scrie cuvinte care să înceapă cu silabele date:

 _____

 _____

 _____

12 Găsește cuvinte care să se potrivească schemelor date:

VCV: _____ CCVCV: _____
CVCV: _____ CCVC: _____
CVC: _____ CVCVC: _____
CCVVC: _____ CVVVC: _____

13 Încercuiește cuvintele în care „x” se pronunță „cs” și subliniază-le pe cele în care se pronunță „gz”.

Luni dimineață, la ora nouă fix, începe examenul la matematică. Sperăm ca exercițiile și problemele de pe foile xeroxate să fie extrem de ușoare.

Vom fi foarte atenți să scriem rezultatul exact. Suntem copii atenți și conștiincioși.

Dacă ne vom descurca bine, vom pleca în excursie la munte, cu rucsacul în spate.

14 Completează vocalele și consoanele care lipsesc, pentru a întregi cuvintele:

ac __ id __ nt l __ ce __ suc __ __ s e __ erciț __ i
z __ ologi __ ă în __ egr __ t șt __ __ nță tr __ s __ e

15 Taie forma incorectă!

chibrit / cribit	așează / așază	idee / ideie
sore / surori	creier / creer	fluare / floare
trotuar / trotuar	coboară / cobuară	poet / poiet
teatru / tiatru	orășan / orășean	clujan / clujean

16 Întregește cuvintele, punând „ă” și „î”, „mp” și „mb”, la locul potrivit:

re __ ntors	cobor __	î __ lânzit	bo __ oană
rom __ nesc	__ nverzit	î __ răcat	î __ ăcare
c __ ine	hotăr __	răsti __	plu __

Grupurile de sunete

1 Completează cuvintele cu grupul de sunete potrivit:

c ____ ră	f ____ ie	cr ____ ță	statu ____
p ____ ță	v ____ ță	vops ____	gh ____ ță

2 Desparte în silabe cuvintele date. Ce observi că se întâmplă cu grupul „ie”?

miere → _____	câmpie → _____
pietruit → _____	prieten → _____
statuie → _____	fiecare → _____
pierdut → _____	poezie → _____

3 Eu zic una, tu spui multe!

viață → _____	piatră → _____
război → _____	șiroi → _____
poiană → _____	amiază → _____

4 Completează cu „ea” și „ia”.

_____ culege mere coapte. _____ un coș mare pentru a le pune.
_____ dăruită de bunica este foarte valoroasă.
Dan _____ împrumut cărți de la biblioteca școlii.
_____ vă rog să veniți la mine!

5 Taie cuvântul greșit:

este / ieste	iepure / epure	soare / suare
așează / așază	ieșean / ieșan	verdiață / verdeață
oală / uală	earbă / iarbă	piatră / peatră

6 Alcătuieste două propoziții care să înceapă și să se termine cu cuvinte ce conțin grupuri de vocale.

Test de evaluare

Citește textul:

„Pe mușchiul gros, cald ca o blană a pământului, căprioara stă jos, lângă iedul ei. Acesta și-a întors capul cu boticul mic, catifelat și umed, pe spatele mamei lui, și, cu ochii închiși, se lasă dezmiertat. Căprioara îl linge, și limba ei subțire culcă ușor blana moale, mătăsoasă, a iedului.”

(„Căprioara”, Emil Gârleanu)

1 Desparte în silabe cuvintele subliniate.

2 Transcrie din text trei cuvinte formate din două silabe, care încep cu o consoană.

3 Rescrie cuvintele subliniate din prima propoziție în ordine alfabetică.

4 Găsește în text câte un cuvânt care se potrivește următoarelor scheme.

CCV: _____ CVCV: _____ VCCVV: _____
VV: _____ CVC: _____ CVVCV: _____
CVCC: _____ VCVC: _____ CVCCVCV: _____

5 Notează din text câte două cuvinte care se scriu cu:

- î: _____
- â: _____

Formulează cu acestea propoziții și scrie numărul de cuvinte conținut de fiecare dintre ele:

6 Scrie din text câte trei cuvinte care conțin grupurile de vocale:

- oa: _____
- ie: _____

2. Noțiuni de vocabular

Cuvinte cu înțeles asemănător

1 Găsește cuvinte cu înțeles asemănător pentru:

ascuns → _____ condei → _____ necaz → _____
 ață → _____ cufăr → _____ cale → _____
 balaur → _____ amic → _____ profesor → _____

2 Notează câte două cuvinte cu același înțeles pentru:

cap ↗ _____ ↘ _____ ramură ↗ _____ ↘ _____ spune ↗ _____ ↘ _____

3 Elimină cuvântul nepotrivit din șirurile de mai jos:

- solemn maiestuos cosmic grandios măreț
- delicios savuros gustos plăcut acceptabil
- aer spațiu transparent văzduh cer
- campionat competiție concurs concurent confruntare

4 Completează careul cu cuvinte care au înțeles asemănător celorlalte. De la A la B vei descoperi cum se numesc aceste cuvinte.

				A										
1.	Palat			1										
2.	Târg			2										
3.	Poruncă	3												
4.	Elev	4												
5.	Pământ	5												
6.	Cetățean	6												
7.	Valoros	7												
8.	Cinstit	8												
								B						

5 Transcrie textul, înlocuind cuvintele îngroșate cu altele, astfel încât să nu modifice sensul comunicării.

„Firește că toate **animalele** din **pădure** au impresia că sunt un **viteaz**, pentru că leul e considerat pretutindeni regele animalelor. Mi-am dat seama că dacă rag foarte **tare**, toți se sperie și fug din **calea** mea. Mi-e foarte **frică** de fiecare dată când întâlnesc un **om**, dar e de-ajuns să scot niște **răcnete** și o ia îndată la sănătoasa fugind cât îl țin picioarele.”

(„Vrăjitorul din Oz”, L. Frank Baum)

Cuvinte cu înțeles opus

1 Transformă după model:

corect →	incorect	adevărat →	neadevărat	interesat →	dezinteresat
complet →	_____	iertător →	_____	înghețat →	_____
succes →	_____	hotărât →	_____	umflat →	_____
discret →	_____	mulțumit →	_____	ordine →	_____

2 Încercuiește cuvântul potrivit din propozițiile următoare:

- Curajosul / Fricosul iepuraș se sperie și de umbra lui.
- Coada ursului a înghețat / dezghețat în lac.
- Vulpea a adunat / împrăștiat peștii din car.
- Leneșul / Harnicul adună frunzele uscate din parc.
- Copilul înalt / scund nu ajunge să aprindă lumina.

3 Formați perechi de cuvinte cu înțeles opus:

drept	fiert	real	ieșire	acolo
crud	intrare	strâmb	aici	ireal

4 Colorează cu aceeași culoare perechile de cuvinte cu sens opus.

acceptă	modern	eșec	muncă
odihnă	refuză	succes	învechit

5 Întregește proverbele folosind cuvinte cu sens opus celor subliniate.

„Răbdarea este amară, dar fructele ei sunt _____.”

„Buturuga _____, răstoarnă carul mare.”

„Dacă refuzi să te îndrepti când ești tânăr, nu te vei îndrepta când vei fi _____.”

„_____ flori sunt pe lume, dar puține au miros.”

Cuvinte cu mai multe înțelesuri

1 Notează câte două înțelesuri pentru:

broască → _____
→ _____

galben → _____
→ _____

zebră → _____
→ _____

tobă → _____
→ _____

sirenă → _____
→ _____

lac → _____
→ _____

sol → _____
→ _____

ton → _____
→ _____

șiret → _____
→ _____

2 Alcătuieste propoziții în care cuvintele date să aibă sensuri diferite:

• port: _____

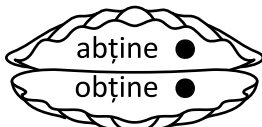
• ochi: _____

• toc: _____

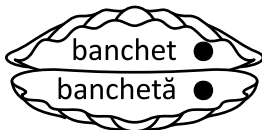
3 Observă și încercuiește ceea ce e diferit în următoarele perechi de cuvinte. Unește cuvântul cu explicația corespunzătoare.

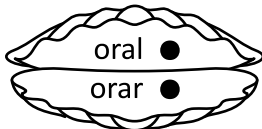
- bancă montată în unele vehicule
- masă festivă

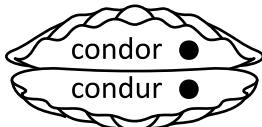
- verbal
- program de lucru

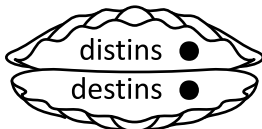
- alune de pădure
- animale nevertebrate

- vultur mare din America de Sud
- pantof cu toc și broderii

- deosebit, elegant
- relaxat

- a se stăpâni
- a primi

Exersăm!

1 Unește ce se potrivește pentru a forma cuvinte alintate și transformă dacă e nevoie.

Radu ●	● uța →	_____
caiet ●	● iță →	_____
poezie ●	● aș →	_____
fluier ●	● uț →	_____
ied ●	● el →	_____
rochie ●	● oară →	_____
Catrina ●	● ucu →	_____

2 Modifică poziția literelor, astfel încât să obții cuvinte noi:

corp → _____	trupa → _____	orez → _____
mare → _____	gard → _____	roșu → _____
trage → _____	bal → _____	rață → _____

3 Găsește regula și elimină intrusul.

vorbit	găsit	ruginit	vopsit	fript
scornit	Egipt	erupt	înfipt	copt
vedea	mânca	cerea	trăgea	credea
făină	găină	ramă	mașină	vecină

4 Adaugă câte o literă potrivită fiecărui cuvânt, pentru a obține alte cuvinte cu înțeles diferit. Alcătuiește câte o propoziție cu fiecare cuvânt nou obținut.

- ban ___ → _____
- foc ___ → _____
- vapor ___ → _____

5 Formează familia de cuvinte pentru:

- piatră → _____
- floare → _____

6 Descoperă cuvintele care corespund însușirilor date.

- limpede sau turbure → _____
- sărată sau nesărată → _____
 - dulce sau acru → _____
- senin sau înnorat → _____
- harnic sau leneș → _____
- verde sau uscată → _____
- roditor sau neroditor → _____

Test de evaluare

Citește cu atenție textul:

„În odaie liniște. Liniște și-un miros! Pe polița din dreapta, pe o farfurie, stă uitată o bucată de cașcaval. Mirosul de brânză proaspătă a străbătut până în cel mai îngust colțișor al casei, și din gaura lui, din gaura de după sobă, șoricelul nu-și mai găsește locul. Parcă-l trage cineva de mustață afară.”

(„Când stăpânul nu-i acasă”, Emil Gârleanu)

- 1 Enumeră obiectele din odaie:

- 2 Alcătuieste o propoziție în care să folosești cuvinte cu înțeles asemănător celor enumerate în exercițiul anterior.

- 3 Găsește cuvinte cu același sens pentru:
odaie → _____ străbătut → _____ mirosul → _____
liniște → _____ stă → _____ uitată → _____
- 4 Scrie cuvinte cu sens opus celor subliniate în text:

- 5 Alintă următoarele cuvinte:
odaie → _____ bucată → _____ casă → _____
farfurie → _____ brânză → _____ mustață → _____
- 6 Alcătuieste două enunțuri în care cuvântul „casă” să aibă sensuri diferite.

Caută cuvintele ascunse.

- odaie = oda + ie
cașcaval = _____ + _____
mirosul = _____ + _____
farfurie = _____ + _____
mustață = _____ + _____

3. Punctuație

1 Formulează enunțuri care să transmită:

- o întrebare → _____
- o poruncă → _____
- o strigare → _____
- o urare → _____
- o informație → _____

2 Transcrie următoarele informații, modificând semnul de punctuație. Citește-le colegilor, folosind intonația potrivită.

Mergem în parc să ne jucăm. → _____

Tu ești prietena Carinei. → _____

Nu ți-ai terminat temele. → _____

3 Scrie corect următoarele propoziții, punând semnele de punctuație corespunzătoare.

● esteozifrumoasădetoamnă

● Mihaiîșiîntreabămama

● mamăundepleacăpăsările

● înțărilecaldedragulmeu

● cecaldșibineosălefiacolo

4 Alcătuieste un enunț în care să enumeri trăsăturile tale fizice.

5 Scrie câte o propoziție potrivită imaginii, prin care să comunici:

- o informație → _____
- o întrebare → _____
- o exclamare → _____
- o enumerare → _____

6 Alcătuieste propoziții în care să folosești, pe rând, semnele de punctuație învățate.

- punctul → _____
- semnul întrebării → _____
- semnul exclamării → _____
- virgula → _____
- două puncte → _____
- linia de dialog → _____

7 Formulează întrebări pentru următoarele răspunsuri:

- _____

Am fost la mare, la munte și la bunici.

- _____

Primăvara este anotimpul meu preferat.

- _____

La muzeu am văzut multe obiecte din epoca bronzului.

8 Imaginează-ți că vezi un papagal vorbitor! Scrie două propoziții exclamative.

9 Aranjează cuvintele în ordinea corespunzătoare pentru a forma enunțuri.

- primăvara, anotimpurile, iarna, anului, toamna, sunt, vara, și

- ouă, folosit, zahăr, am, prăjitură, și, fructe, pentru

10 Completează textele cu semnele de punctuație corespunzătoare:

„Primul lucru pe care l-au zărit copiii a fost un gândăcel auriu

Joacă-te cu noi i-au spus ei gândăcelului

M-aș juca cu plăcere răspunse gândăcelul dar n-am timp trebuie

să-mi adun mâncare pentru prânz

Joacă-te cu noi i-au spus copiii unei albine galbene și pufoasă

N-am timp să mă joc cu voi răspunse albina trebuie să adun miere

Dar tu n-ai vrea să te joci cu noi o întreabă pe furnică ”

(„Copiii din crâng”, K. Usinski)

„ Bună ziua prietene spuse maimuța Spune-mi te pot ajuta cu
ceva

O prea bună maimuță răspunse rechinul tare m-aș bucura dacă mi-ai
arunca și mie câteva smochine. Par atât de bune știi după cincizeci de ani în care am
mâncat doar pește și am băut doar apă sărată tare aș vrea să mănânc și altceva

Las' pe mine Nici mie nu-mi place sarea Tu doar deschide gura și eu o să-ți
arunc smochine direct în ea ”

(„Maimuța și rechinul”, poveste africană)

„Ochi-albaștri îl prezentă pe Habarnam prietenelor sale Intrară încă patru
princhiduțe

Iată vecinele noastre Stăncuța Margareta Bondocica

Princhiduțele se adunară în jurul lui Habarnam

Cu ce ai venit la noi Cu Balonul I-a întrebat cea brunetă

Cred că ți-a fost așa frică a zis Bondocica dolofană

Foarte frică Sau nu mi-a fost deloc frică își dădu seama Habarnam la
timp ”

(Repovestire după „Aventurile lui Habarnam”, Nikolai Nosov)

Test de evaluare

1 Scrie enunțuri prin care:

- să enumeri cuvinte care denumesc fructe;

- să îți chemi surioara în casă;

- să îți prezinți prietenul cel mai bun;

- să ceri permisiunea de a da un telefon părinților.

2 Alcătuieste o propoziție folosind cuvântul „tată”, care să exprime o strigare.

3 Completează cu semnele de punctuație care lipsesc.

Mihai îmbracă costumul cel nou
Ce frumos costum ai spus Voicu
Mulțumesc E culoarea mea preferată Și tu ești foarte elegant
E costumul primit de la mătușa mea Violeta

4 Găsește răspunsul următoarelor ghicitori, completând ceea ce lipsește:

Mure albe sus în pom

Lungă lată sau pătrată

Hai copii să le luăm

Musafirii îi dau roată

Și ce nume să le dăm

5 Realizează un dialog între o furnică și o albină.

4. Ortografie sa / s-a

1 Corectează textul și rescrie-l în căsuța de mai jos.

Diana sa dus în vizită la prietena sa, Corina. Aceasta sa bucurat de vizită și sa gândit să facă o petrecere în curtea s-a. Sa îmbrăcat în rochița primită de la mama s-a, a mai invitat câțiva vecini, a adus prăjiturile și sa ocupat de muzică. Sa distrat de minune împreună cu prietena sa.

2 Completează cu forma corectă:

cartea _____

vecina _____

mama _____

_____ împrietenit

_____ trezit

floarea _____

_____ scuturat

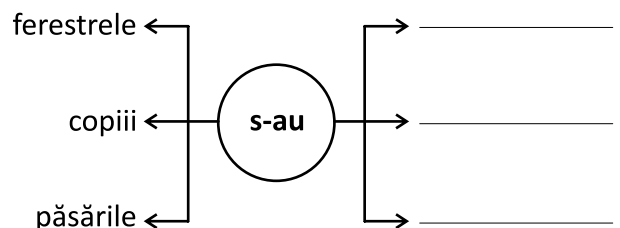
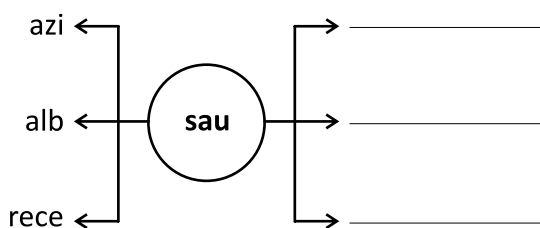
_____ spart

3 Încercuiește forma potrivită:

- S-a / Sa dus în camera sa / s-a și s-a / sa apucat de învățat.
- Băiatul sa / s-a ascuns de pisica s-a / sa.
- S-a / Sa desfăcut din mugur cea dintâi frunză a sa / s-a.
- În odaia sa / s-a sunt multe jucării pe care i le-a cumpărat mama sa / s-a.

sau / s-au

4 Completează:

5 Completează cu **s-au / sau**:

Cei doi frați _____ trezit de dimineață și _____ apucat de treabă. Ei _____ gândit să își amenajeze fiecare câte o curte în care să crească păsări _____ iepuri. Gardul trebuia vopsit în maro _____ albastru. _____ sfătuit și _____ pus de acord ca în trei _____ patru zile să termine treaba.

6 Scrie la locul potrivit cuvintele **sa** și **s-a**:

_____ desfăcut din mugur, într-o dimineață caldă a începutului de primăvară. Cea dintâi rază de soare _____ împletit pe dânsa ca o sârmă de aur, făcând-o să tremure de atingerea _____. Ziua întâi i _____ părut scurtă. Lumina _____ se stinse, răcoarea o făcu să se zgribulească, să se vâre între celelalte și să aștepte, ațipind, venirea soarelui.

(„Frunza”, după Emil Gârleanu)

7 Transformă după model:

se plimbă → s-a plimbat

se întâlnește → _____

se specializează → _____

se duce → _____

se distrează → _____

se sfătuiesc → _____

se ridică → _____

se întrec → _____

ia / i-a

8 Pune forma corectă (**ia / i-a**):

„Dorothea îi mulțumi că _____ scăpat și se așeză să mănânce ceva.

– Vino cu mine și _____ seama să faci ceea ce îți spun!”

(„Vrăjitorul din Oz”, Frank L. Baum)

9 Înlocuiește cuvintele subliniate cu **ia / i-a**.

- Daria cumpără un kilogram de cireșe de la piață.

- Mihai a luat creionul de pe masă să deseneze.

- Bunica se urcă în tramvaiul spre gară.

- Hai vino puțin la bunicul!

10 Taie cu o linie varianta greșită!

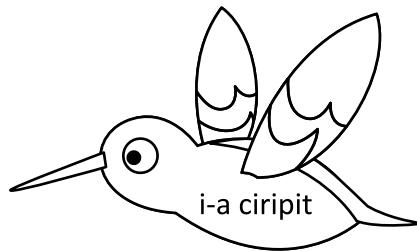
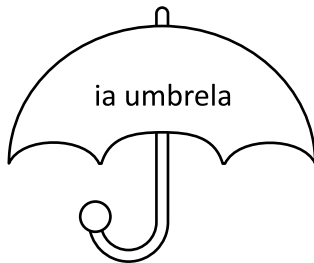
Foca i-a / ia mingea fiindcă ia / i-a cerul dresorul.

Dana ia / i-a urat colegei să i-a / ia un punctaj bun la concurs.

Ia / I-a uitați-vă ce caraghios e clovnul!

Polițistul i-a / i-a cerut șoferului permisul de conducere.

11 Construiește propoziții cu grupurile de cuvinte:

iau / i-au

12 Înlocuiește cuvântul „iau” din următoarele propoziții cu alt cuvânt cu același înțeles.

● Iau lapte de la magazin. → _____

● Anul acesta iau premiul întâi. → _____

● Copiii iau trenul spre mare. → _____

13 Continuă propozițiile:

● Părinții i-au _____

● Băieții i-au _____

● Ca să iau _____

● I-au povestit _____

14 Încercuiește varianta corectă:

Vecinii $\frac{iau}{i-au}$ atenționat pe copii că $\frac{iau}{i-au}$ toate fructele din pom.

Adi și Radu nu $\frac{iau}{i-au}$ povestit nimic mamei din pățania lor.

Elevii silitori $\frac{iau}{i-au}$ doar note bune.

15 Transformă după model:

i-a oferit → i-au oferit

ia înghețată → _____

i-a mulțumit → _____

ia câinele → _____

i-a văzut → _____

ia poșeta → _____

la / l-a

16 Taie forma greșită:

Dorin la / l-a antrenat și apoi la / l-a trimis să participe l-a / la concurs.

L-a / La chemat să meargă cu el la / l-a teatrul de păpuși.

L-a / La mare sau la / l-a munte mă voi duce l-a / la relaxare.

La / L-a începutul anului m-a rugat să stau lângă el l-a / la școală.

17 Scrie forma corectă **la / l-a**:

_____ voi	_____ magazin	_____ invitat
_____ dentist	_____ speriat	_____ florărie
_____ lăudat	_____ filmat	_____ el

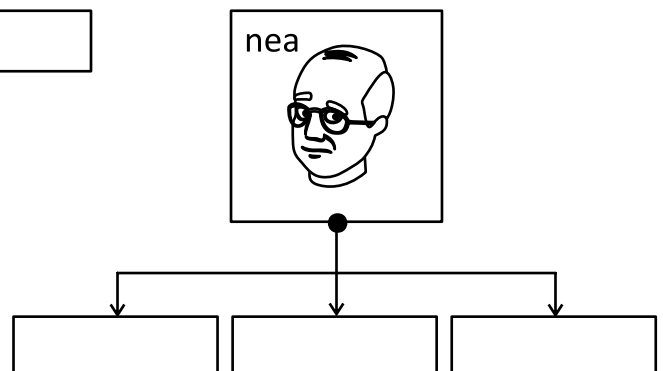
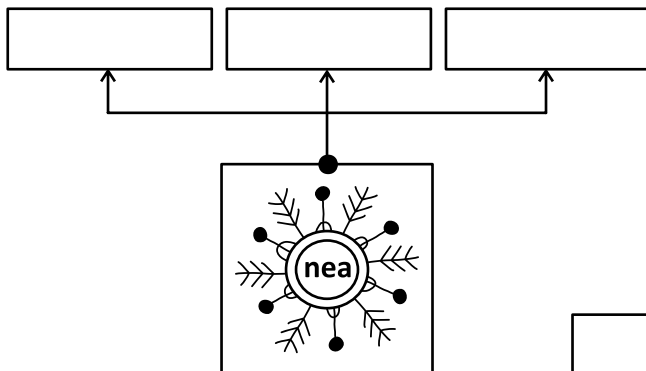
18 Ordonează cuvintele în enunțuri:

- la, condus, așteptat, l-a, aeroport, și, l-a, hotel, la

- întrebat, cum, albina, la, pe, fluture, l-a, flori, câmpia, cu, să ajungă

nea / ne-a

19 Completează cu cuvinte potrivite:

20 Alcătuieste enunțuri cu câte una din variantele găsite la exercițiul anterior:

- _____
- _____

21 Transformă după model și utilizează forma obținută în enunțuri:

- ne spune → ne-a spus → _____
- ne citește → _____ → _____
- ne sfătuiește → _____ → _____
- ne răcește → _____ → _____

22 Pune forma corectă: „nea” sau „ne-a”:

Îl cunosc pe _____ Costache de când eram mic. În fiecare vară _____ dus la pădure, _____ arătat fructele care cresc acolo, _____ învățat cum să le culegem și _____ explicat cât sunt de sănătoase. Iarna _____ dus cu sania trasă de cal și _____ lăsat să ne tăvălim pe imaculata mantie de _____ de la marginea pădurii.

neam / ne-am

23 Alcătuieste enunțuri folosind următoarele expresii:

● „ne-am unit”

● „ne-am adunat”

24 Unește cu o linie:

neam ●	● salutat	neam ●	● vizitat
ne-am ●	● strădui	ne-am ●	● de-al tău
ne-am ●	● viteaz	neam ●	● străvechi

25 Completează cu ce lipsește:

Pământul nostru a fost locuit de un _____ de oameni viteji.

_____ adunat în curtea școlii pentru festivitatea de premiere.

Nu _____ mai văzut de foarte multă vreme.

Toți ceilalți _____ strădui să aducem cât mai multe informații pentru proiect.

26 Transformă:

ne trezim → _____
ne scaldăm → _____
ne împrietenim → _____

ne respectăm → _____
ne distrăm → _____
ne aranjăm → _____

Într-un / într-o, dintr-un / dintr-o, printr-un / printr-o

27 Rescrie corect următoarele enunțuri:

- Într-un acvariu sunt mulți pești dintr-o soi cunoscut.

- Porumbelul a dispărut printr-un magie.

- Într-o balon zboară mulți prichindei gălăgioși.

- Dintr-un dată trenul a trecut printr-o tunel lung și întunecos.

28 Completează enunțurile de mai jos cu cuvinte potrivite:

_____ efort foarte mare, halterofilul a reușit să ridice greutatea _____
singură încercare.

_____ sac a golit cartofii _____ ladă încăpătoare.

_____ zi l-am auzit cântând _____ fluier.

Turiștii trec _____ cameră plină cu obiecte _____ colecție renumită.

_____ sertar am găsit o poză veche și _____ dată mi-am adus aminte de copilărie.

29 Completează după model:

în pahar → într-un pahar

din coș → dintr-un coș

în tablou → _____

din sală → _____

în cantină → _____

din tufiș → _____

în bibliotecă → _____

din cană → _____

în ocean → _____

din tei → _____

în cutie → _____

din baltă → _____

30 Scrie cuvinte potrivite:

printr-un

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

printr-o

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

31 Întregește versurile utilizând forma corectă a cuvintelor învățate.

Un pisoi, ce sta la umbră

Azi _____ mâine pe-nserat

Numai ce-i trecu prin cap

_____ să-mi spui tu, frate,

_____ dată fără' să spună

Câtă miere-au adunat

_____ cățarat _____ copac.

_____ câmp înmiresmat

Albinele toate?

32 Formulează propoziții folosind câte două din cuvintele:

într-o, dintr-o, printr-o, într-un, dintr-un, printr-un.

33 Transcrie corect următorul text:

Un cocoș se plimba țațoș printr-o grădină. L-a un moment dat, privirea iau fost atrase de o perlă strălucitoare. Cocoșul sa repezit asupra boabei și a prins în cioc micuța sferă. Abia atunci și-a dat seama că acel bob nu era unul de orez, așa că la scuipat degrabă pe pământ.

Perla a strigat după el:

— Eu sunt o piatră neprețuită, scăpată din greșală dintrun colier minunat!

Cocoșul ia mai aruncat o privire înainte de a pleca și a cârâit cu dispreț:

— Te-aș schimba într-o clipită pe o boabă de orez.

5. Substantivul

- 1 Subliniază cu verde substantivele din textul următor:

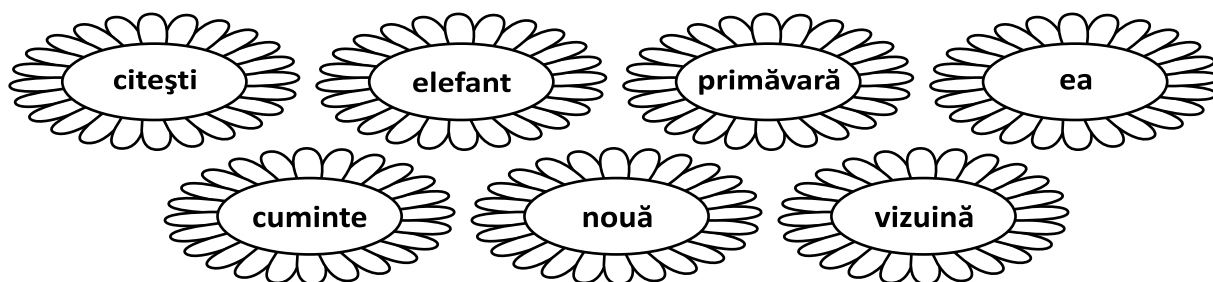
„Când auzi împăratul de un copil numai cât un bob de neghină, rămase înmărmurit, învățații împărăției căscaseră ochii mari și se traseră de bărbile lungi.”

(„Neghiniță la palat”, B. Șt. Delavrancea)

- 2 Scrie câte cinci substantive care denumesc:

ființe	lucruri	fenomene ale naturii

- 3 Colorează doar florile pe care sunt scrise substantive.

- 4 Completează proverbele cu substantive potrivite.

_____ mică răstoarnă _____ mare.

_____ la nevoie se cunoaște.

_____ își schimbă părul, dar _____ ba.

_____ se cunoaște după _____ și _____ după _____ .

- 5 Completează după model:

păpușă	o păpușă	două păpuși	această păpușă
trandafir			
copil			
minge			
stilou			
foaie			

6 Transformă în substantive următoarele cuvinte:

frumos → _____ cald → _____ dansa → _____
bun → _____ sosi → _____ citea → _____

7 Scrie câte trei substantive comune care:

- încep cu aceeași vocală: _____
- se termină cu aceeași consoană: _____
- sunt formate din trei silabe: _____
- fac parte din aceeași familie de cuvinte: _____
- denumesc fenomene ale naturii: _____

8 Scrie câte cinci substantive proprii cu literele inițiale **A, B, C, D** respectiv **S** care să reprezinte:

a) nume de ape

b) nume de țări

c) titluri de poezii

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

9 Completează enunțurile de mai jos:

- Substantivele _____ se scriu întotdeauna cu literă mare.
- _____ denumesc ființe, lucruri, _____ .
- Substantivele comune se scriu cu literă mare doar la _____ .
- Substantivele proprii denumesc _____ ființe, lucruri, fenomene ale naturii pentru a le deosebi de celelalte _____ .

10 Scrie forma de plural a următoarelor substantive.

creangă → _____	ciocolată → _____
alee → _____	izvor → _____
soră → _____	mare → _____
vreme → _____	oră → _____
zăpadă → _____	stup → _____
pui → _____	genunchi → _____

11 Formulează singularul următoarelor substantive:

ierni → _____	genți → _____
fulgi → _____	unghii → _____
copii → _____	viori → _____
zări → _____	roiuri → _____
boabe → _____	coli → _____

12 Rescrie propozițiile de mai jos, înlocuind substantivele subliniate cu substantive proprii.

Fetița și băiatul sunt colegii mei de clasă.

Am vizitat cu părinții un muzeu din capitală.

Prietenii mei au mers cu barca pe râu.

Pisica nu a reușit să se împrietenească cu câinele.

Eu locuiesc în oraș.

13 Transcrie enunțurile de mai jos, punând substantivele din paranteză la forma potrivită:

(Fiul) regelui au trecut probele cu succes.

(Testul) de evaluare au fost de dificultate medie.

Diplomele le-au primit (elevul) perseverenți.

(Racheta) de tenis se vând la raionul de obiecte sportive.

14 Scrie substantivele potrivite:

- Numele meu preferat este _____.
- Ultima poveste citită a fost _____.
- Dacă aş avea un câine aş dori să îl cheme _____.
- Fructele mele preferate sunt _____.
- Am vizitat capitala _____.

Să scriem corect!

- 1 Încercuiește forma corectă din enunțurile de mai jos:

Casa *lui mătușa / mătușii* se află la munte.

Jucăria *copilului / lui copil* este nouă.

I-am transmis *lui Mihai / Mihaiului* felicitări pentru media obținută.

Lui Lorena / Lorenei îi place să participe la competițiile de karate.

Părinții *Dariei / lui Daria* cântă la pian.

- 2 Completează după model:

copil →	copii	→	copiii
amic →	_____	→	_____
fiu →	_____	→	_____
vizitiu →	_____	→	_____
pom →	_____	→	_____

- 3 Taie forma incorectă a substantivelor de mai jos:

ființă / fință

poiet / poet

reânțoarcere / reînțoarcere

succes / suces

fiica / fica

muzeu / muzeie

idee / ideie

aleia / aleea

coborâre / coborîre

- 4 Formulează propoziții cu următoarele substantive compuse:

câine-lup, redactor-șef, gura-leului, Vălenii de Munte, Bistrița-Nădăud

- 5 Desparte în silabe cuvintele date:

accelerat →	_____	pomii →	_____
fiicele →	_____	ghiveciuri →	_____
bogățiile →	_____	spălătoriile →	_____
copiii →	_____	zmeie →	_____

- 6 Alcătuește propoziții cu fiecare dintre formele substantivelor:

oameni →	_____
oamenii →	_____
câmpii →	_____
câmpiilor →	_____

Ne jucăm cu substantive!

Într-o țară îndepărtată, s-a născut de mult o prințesă cu ochi visători și bucle de aur. Țara unde a văzut întâia oară lumina zilei era scăldată jur-împrejur de valurile unui puternic ocean, iar cerul era totdeauna plin de nouri și neguri cenușii. Ca orice prințesă, nu prea avusese timp să se joace. Când avea 16 ani, era de o frumusețe rară. Toate țările se întreceau în a o ruga să le fie regină. Sufletul ei însă s-a simțit mai atras către una dintre cele mai frumoase țări, unde i se spusese că cerul e mereu senin, munții răsună de doine, iar marea se împreună cu cerul. Domnița Maria a venit în România ca soție a lui Ferdinand de Hohenzolern. A fost una dintre cele mai iubite regine ale pământului.

La serbări, Regina Maria se îmbrăca în strălucitorul costum național. Străbătea țara ei dragă în lung și-n lat, stătea de vorbă cu țăranii, le asculta nevoile și-i ajuta. Dar inima ei zbura de la un colț de țară la altul, de la palatul din Capitală la Peleş și de la acesta la Balcic, unde din lanuri necosite se ridică macii roșii.

Tot acolo sunt pâlcuri de bujori și cicoare pretutindeni, iar turturelele parcă stau gata de ceartă. Trecând pe cărările albe, întâlnești florile trandafirii ale migdalilor și tufele bogate ale smochinilor roditori, struguri ce se coc timpuriu și nuci ce cresc nestingheriți din vremuri depărtate.

Marea se vede ca o pânză tremurătoare, albastruie închisă, ce pare că se împreună cu cerul. Farul e ca o statuie înălțătoare peste un dig puternic. Flacăra lui se aprinde și se stinge mereu.

(„Povestea unei regine“, după Șt. Patriciu)

1 Încercuiește substantivele proprii din text.

2 Notează în tabel substantivele comune din cele patru enunțuri subliniate.

feminin		masculin		neutru	
singular	plural	singular	plural	singular	plural

3 Dintre substantivele scrise la exercițiul 2, găsește-l pe acela care se pronunță la fel atât la singular, cât și la plural și alcătuește cu el un enunț în care să folosești ortograma „i-a“.

4 Găsește în text însușirile următoarelor substantive:

țară → _____ pânză → _____ maci → _____
frumusețe → _____ costum → _____ dig → _____
statuie → _____ florile → _____ ocean → _____

5 Scrie următoarele substantive la numărul:

a) plural

statuie → _____
dig → _____
țărnișă → _____
ocean → _____
farul → _____

b) singular

pâncuri → _____
bucle → _____
cărări → _____
căsuțele → _____
lanuri → _____

6 Transformă în substantive următoarele părți de vorbire:

frumoasă → _____ întâlnești → _____
auriu → _____ ruga → _____

7 Transformă după model:

minunății → minunățiile draperii → _____
economii → _____ peripeții → _____
roșii → _____ enciclopedii → _____
florării → _____ pălării → _____

8 Completează cu forma potrivită a substantivelor din paranteză.

Buclele (prințesă) _____ erau de aur.

Regina a fost atrasă de una din cele mai frumoase (țară) _____ .

Maria a fost regina (România) _____ .

Pe (cărare) _____ albe se află tufele bogate ale (smochini) _____ .

9 Completează comparațiile cu informații din text.

- marea ca _____
- farul ca _____

10 Alcătuieste câte un enunț cu următoarele cuvinte, fără a schimba forma lor.

ochi → _____
țări → _____
macii → _____

Test de evaluare

1 Citește și scrie conform cerințelor:

„– Toto și cu mine o să-l rugăm să ne trimită înapoi în Kansas, adăugă și Dorothy.
– Credeți că Oz mi-ar putea da și mie curaj? Întrebă Leul cel fricos, cu o licărire de speranță
în ochii înlăcrimați.”

(„Vrăjitorul din Oz”, Frank Baum)

- trei substantive proprii: _____
- două substantive comune la numărul singular, feminin: _____
- un substantiv comun numărul plural: _____
- substantivele subliniate la numărul plural: _____
- o propoziție în care cuvântul „fricos” să fie substantiv: _____

2 Notează în tabel substantivele care:

au aceeași formă atât la singular cât și la plural	au forme numai la plural

aplauze, pui, foarfece, nume, confeti, tăiței, tei, unchi, ochelari, pisoi

3 Enumeră cinci substantive care să conțină vocale sau consoane duble.

4 Identifică substantivele și analizează-le.

Veveriței Mititica îi plăceau mult alunele.

6. Adjectivul

- 1 Subliniază adjectivele din următorul text:

Acum mulți ani, pe malul oceanului, la poalele unui țârm stâncos, era un sătuc mic.

Casele erau construite undeva unde nici cel mai mare val de apă nu putea ajunge. Oamenii erau fericiți pentru că în jurul satului era multă verdeață și animalele din sat aveau hrană din belșug. Pe malul oceanului creștea un smochin mare. Crengile smochinului erau groase și dese și pline de fructe zemoase și coapte. O parte din crengi erau deasupra apei albastre și adânci în care înotau nenumărați rechini.

(„Maimuța și rechinul” – poveste africană)

- 2 Completează următoarele proverbe cu adjective:

Paza _____ trece primejdia _____ .

Vorba _____, sărăcia omului.

Buturuga _____ răstoarnă carul _____ .

Pisica _____ zgârie rău.

- 3 Găsește substantive potrivite pentru adjectivele date:

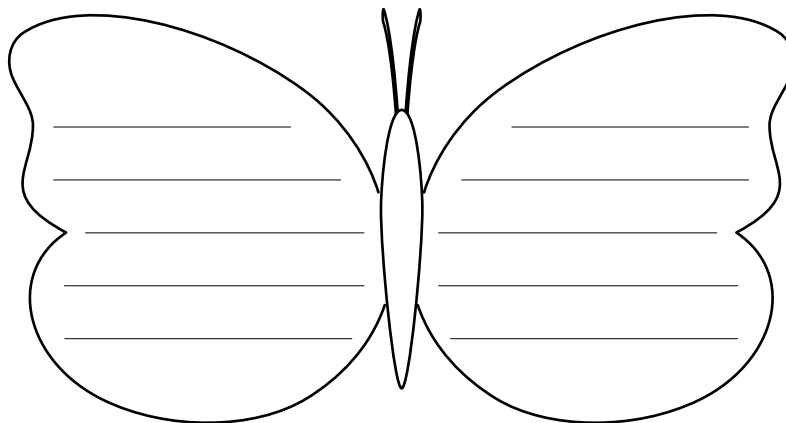
verde, moale, deasă → _____

cald, strălucitor, rotund → _____

firav, alb, mic → _____

silitori, respectuoși, atenți → _____

- 4 Scrie cât mai multe însușiri potrivite substantivului „fluturaș”:

- 5 Transformă următoarele substantive în adjective:

bucurie → _____ pădure → _____

cântec → _____ verdeață → _____

prieten → _____ podoabă → _____

argint → _____ soare → _____

Acordul adjectivului cu substantivul

- 1 Ajută-l pe Radu să găsească însușiri potrivite următoarelor rechizite pe care trebuie să le cumpere.

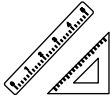
caiete ●

● late

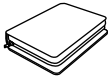
ghiozdan ●

● colorat

liniare ●

● colorate

penar ●

● încăpător

creioane ●

● mici

- 2 Găsește cât mai multe însușiri pentru:

● iepure: _____

● vulpe: _____

● veveriță: _____

- 3 Alcătuieste câte un enunț cu următoarele expresii, utilizând forma de plural a substantivelor:

● nor plumburiu

● copil hazliu

● apă limpede

- 4 Transcrie corect textul, realizând acordul dintre substantiv și adjectiv.

Rochia (trandafiriu) și (aurit) ca niște zori (rumenă) de vară se asorta cu condurii puși pe piciorușele ei (gol). Pe umeri avea o mantie (suri) ca un nor de seară, și printre cârlionții părului avea o cunună de trandafiri (sălbatică) cu miros (dulce) și (fragedă) ca o suflare de vânt ce trece.

- 5 Modifică poziția adjectivelor și rescrie propozițiile:
Pe cer se arată nori plumburii.

Zăpezi argintii învăluie munții înalți.

Urșii cafenii mănâncă fragi gustoși.

Pantalonii negri s-au agățat în spinii uriași.

Frunzele ruginii au format un covor multicolor.

- 6 Transformă după model:

jucăuș	jucăușă	jucăuși	jucăușe
cald			
înțelept			
luminos			
drăguț			
politicos			

- 7 Scrie adjective care să conțină:

● consoana dublă **n**; → _____

● vocala dublă **i**; → _____

● consoana dublă **c**; → _____

Alcătuiește câte o propoziție cu adjective găsite în fiecare situație, punând adjectivul în fața substantivului.

- 8 Modifică locul adjectivului:

copii harnici → _____

câmpie roditoare → _____

steluțe aurii → _____

bunici înțelepți → _____

fetițe zburdalnice → _____

floare delicată → _____

Ne jucăm cu adjective!

În noaptea hotărâtoare, când sosise la turn, după ce se asigurase că nu poate să le vină de hac răpănoșilor de vulturi, fetița căută să vadă unde e patul.

Bâjbâise de-a lungul scărilor aspre de piatră, pipăind cu mâinile zidurile reci, până dădu de-o ușiță ruginită și străbătută cu niște cuie mari.

Cum se rezema de ușă, iat-o că se deschide, și Domnița se găsi deodată într-o cămăruță rotundă, goală-goluță, iar tocmai jos pe pardoseală, la mijloc, un cuib mare.

Dar, pricepeți dumneavoastră, nu așa un cuib frumușel, molcuț, ci coșcogeamitea amestec de bețișoare goale, în care erau înfipte câteva pene întunecate, ici și colo.

În ferestruica rotundă ardea numai o luminiță palidă; i se zbătea flacăra. Și cum mergea Childina înapoi și încolo, cât era ea de mititică, se lungea imensa umbră pe zid.

Și cum era ea deprinsă cu poruncile, unde nu începe să strige la umbră să se dea în lături, pentru că ei nu-i trebuia așa o minunăție mare, neagră, lată, zburătăcind prin odaie, pe ziduri.

(„Povestea unei Domnițe neascultătoare”, Regina Maria a României)

1 Încercuiește, în text, cuvintele – cheie care indică personajul principal, locul unde se petrece întâmplarea și momentul din zi.

2 Găsește în text adjectivele care însoțesc următoarele substantive:

noaptea → _____	luminiță → _____	bețișoare → _____
ferestruică → _____	scări → _____	pene → _____
ușiță → _____	cuie → _____	zidurile → _____

3 Caută în dicționar înțelesul cuvintelor:

răpănos = _____
coșcogeamite = _____
pardoseală = _____

4 Identifică substantivele însoțite de două sau mai multe adjective.

Three empty ovals are arranged vertically. From the right side of each oval, two arrows point to the right, indicating where to write adjectives that describe the noun in the oval.